

Konsekvensutredninger for reindrift

Reindrifftsseminar i Nordland 2022

Kort om meg

Mildrid Elvik Svoen

- Tidligere rådgiver i reindrifftsforvaltningen hos Statsforvalteren i Nordland
- Nå miljørådgiver i Sweco

- Rådgiverselskap innen teknikk, miljø og arkitektur
- Miljøledelse, forurenset grunn, vannmiljø, biologisk mangfold, reindrift, naturressurser, kulturarv, miljøsanering av bygg, klimagassregnskap og støy mm
- Alle faser av prosjekter, fra konseptstudie og forprosjekt til prosjektering, utarbeidelse av anbudsdokumenter, igangsettelse og ferdigstilling

- Planprosesser og konsekvensutredning for reindrift, naturmangfold og friluftsliv
- Etterundersøkelser og evaluering av utbygginger og avbøtende tiltak

Hovedpunkter

Hvorfor og når lager vi konsekvensutredninger?

Hvilke plikter og interesser har de ulike aktørene i utredningsarbeidet?

Hvordan kommer utreder fram til konklusjonene i utredningen?

Er det behov for å oppdatere metodikken for konsekvensutredning av reindrift?

Hvorfor og når lager vi konsekvensutredninger (KU)?

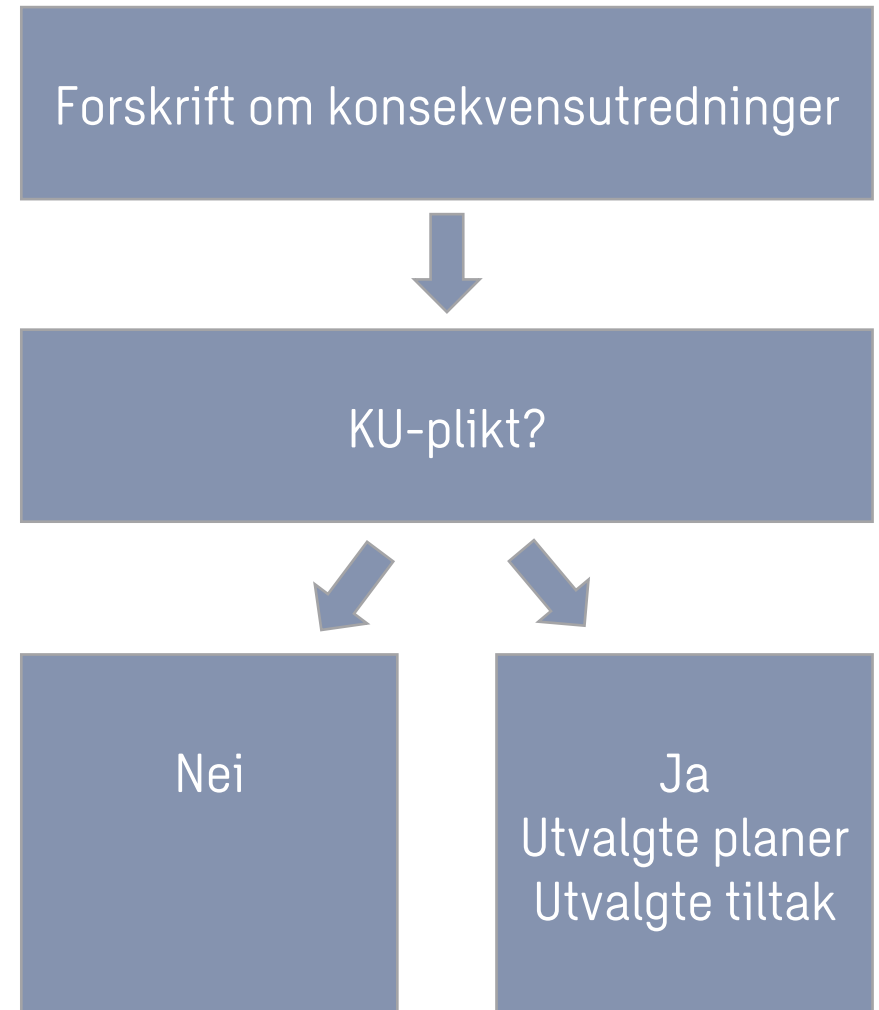
Forvaltningslovens § 17:

Forvaltningsorganet skal påse at saken er **så godt opplyst som mulig** før vedtak treffes.

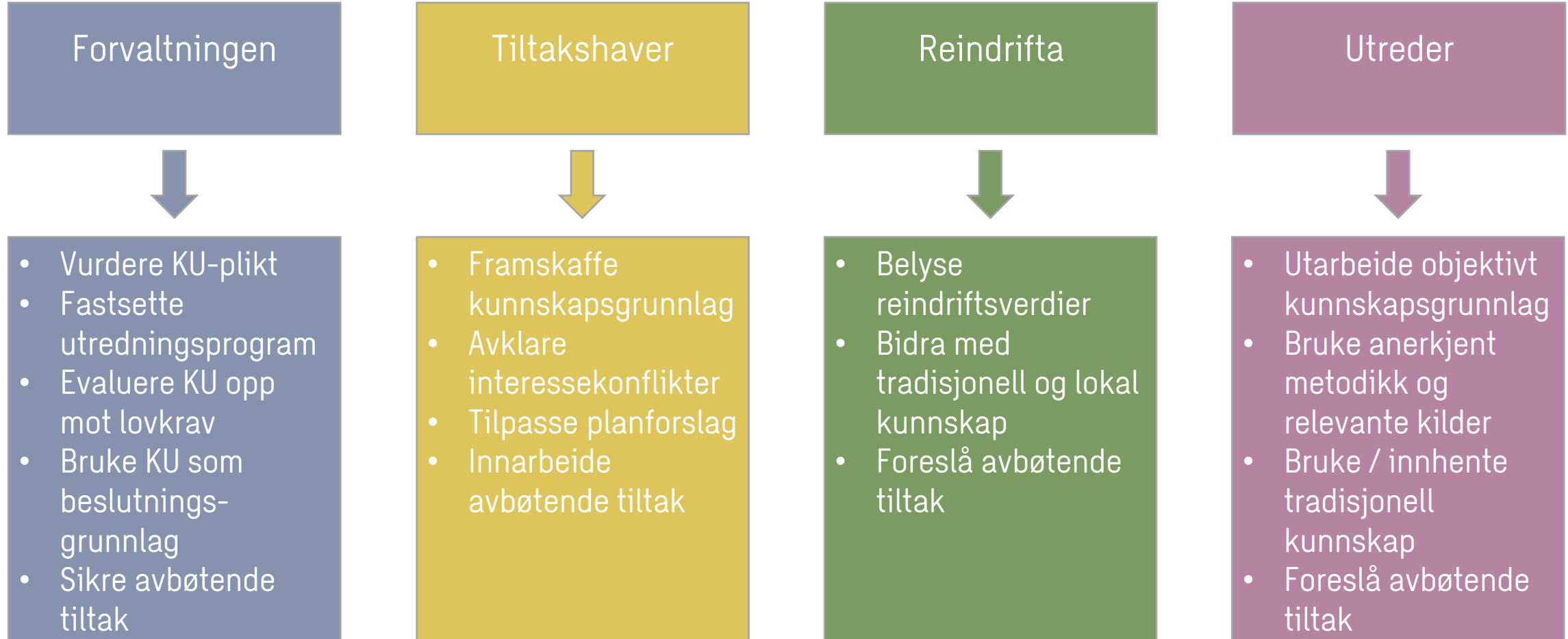
Plan- og bygningslovens § 4-2:

Alle forslag til planer skal **beskrive planens virkninger**, samt planens **forhold til rammer og retningslinjer** som gjelder for området.

Planer som avklarer **rammer for framtidig utbygging** og reguleringsplaner som kan få **vesentlige virkninger for miljø og samfunn**, skal gi en særskilt vurdering og beskrivelse – **konsekvensutredning** – av planens virkninger for miljø og samfunn.

Aktører, plikter og interesser

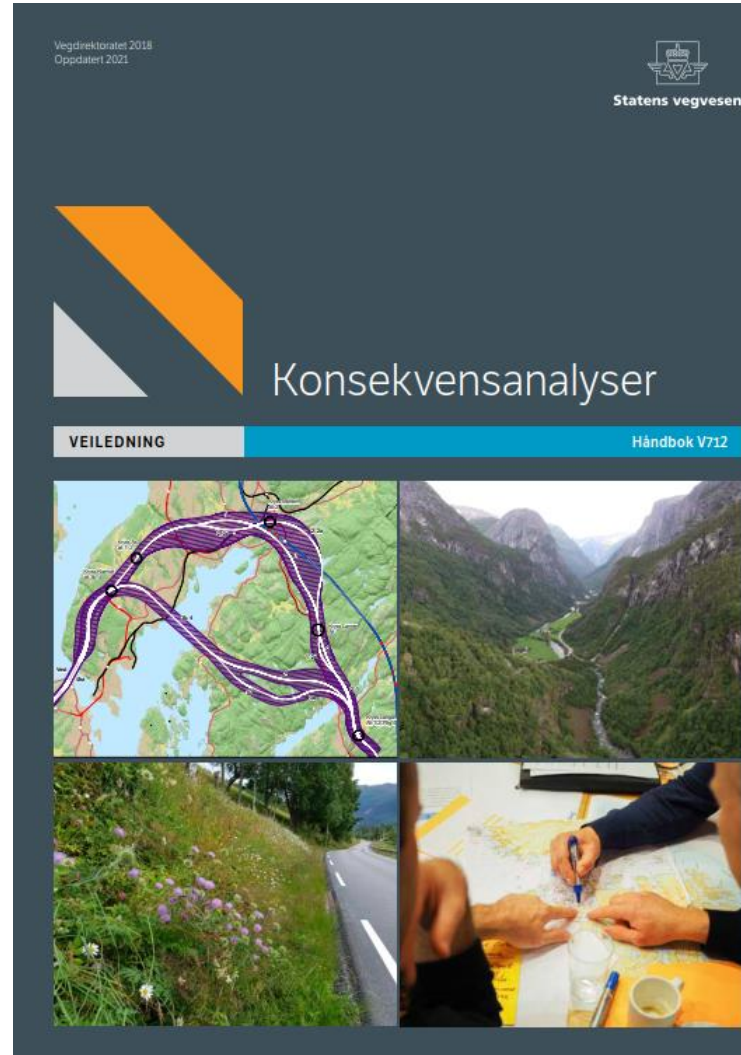
Metodikk for konsekvensutredning av reindrift

Statens vegvesens håndbok V712

- Trinnvis metode for vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens

Veileder for reindrift og plan- og bygningsloven

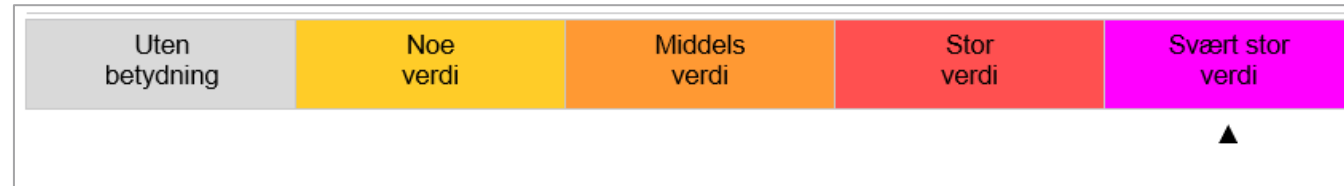
- Krav til kunnskapsgrunnlaget
- Avklaringer om reindrifftsretten og beskrivelser av ressursgrunnlaget for reindrift
- Utdyper kravene til planprogram og konsekvensutredning

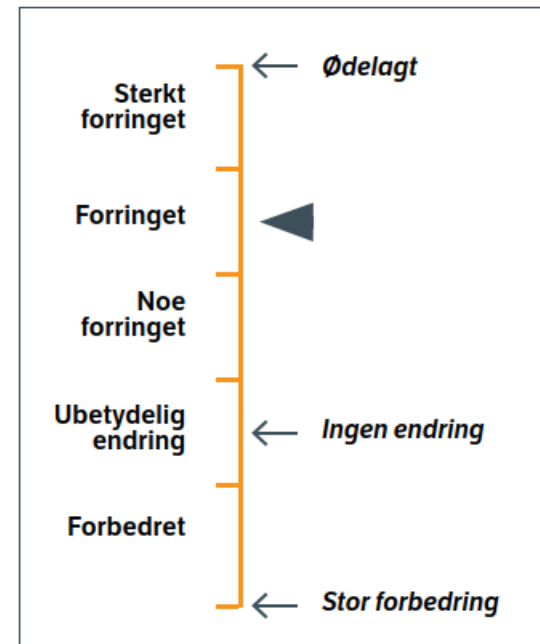
V712 – Trinnvis vurdering for delområder

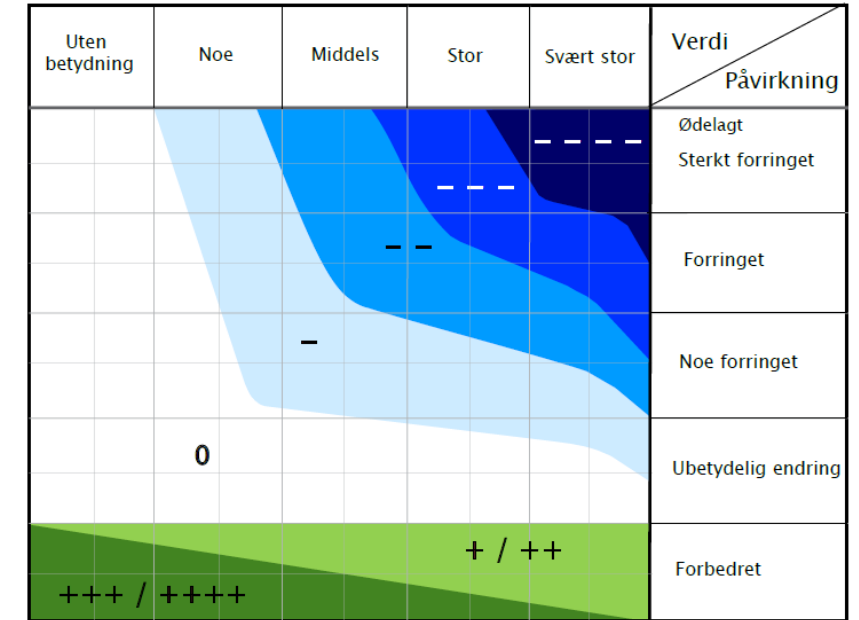
1) Dele inn i delområder basert på enhetlig verdi

2) Vurdere påvirkning på delområdene

3) Fastsette konsekvensgrad for delområdene

V712 – Tabell for verdivurdering reindrif

	Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
Flyttlei, trekklei og anlegg		Gjerder og anlegg ikke i bruk	Mindre brukte trekkleier Mindre viktige gjerder og anlegg	Alternative flyttleier Trekkleier Gjerder og anlegg med alternativ	Aktive flyttleier Gjerder og anlegg uten alternativ
Beiteområder og kalvingsområde			Mindre viktige beiteområder	Særlig viktige beiteområder	Kalvingsområder Beiteareal som er minimumsfaktor

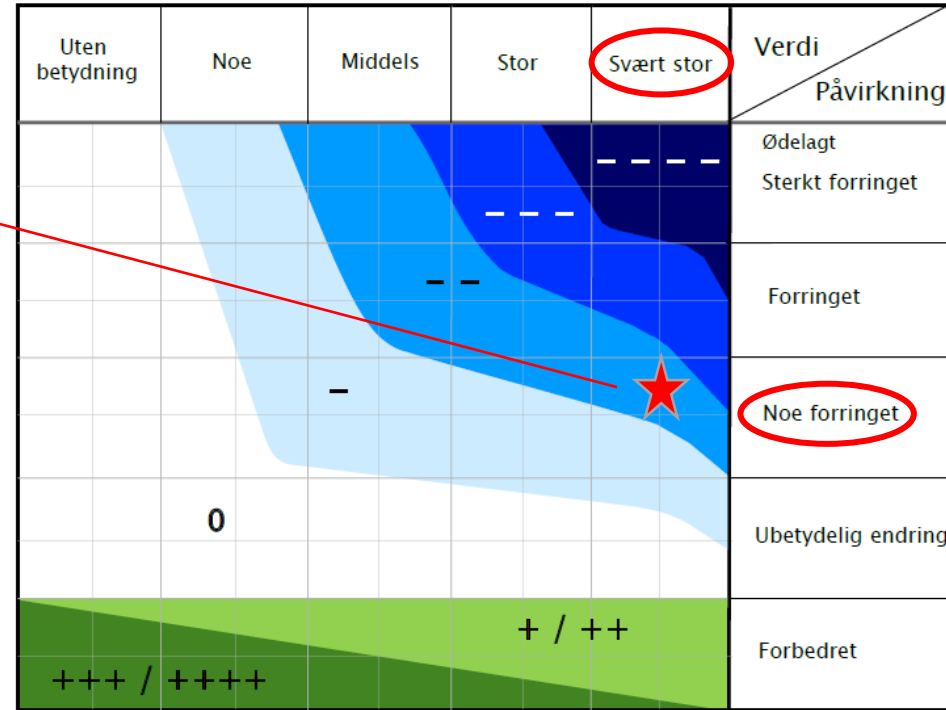
«Særverdiområder omfatter flyttlei, brunstland, kalvingsland, sentrale luftingsområder, samt områder i og ved anlegg til merking, skilling og slakting» (Landbruks- og matdepartementet 2021)

V712 – Tabell for vurdering av påvirkning reindrift

Ødelagt/ sterkt forringet	Foringet	Noe forringet	Ubetydelig endring	Forbedret
Stenging av flyttlei. Inngrep i kalvingsområder som gjør disse ubrukelige. Inngrepet avskjærer eksisterende beiteområder for framtidig bruk.	Mindre inngrep i kalvingsområder som tilnærmet kan brukes som før. Betydelig arealbeslag eller tap av beite. Sperring av trekklei med få alternativer trekkmuligheter.	Arealbeslag eller tap av beite i noe omfang. Sperring av trekklei med flere alternativer trekkmuligheter.	Ingen eller minimal andel av beiteområde blir berørt.	Nye / tidligere beiteområder blir gjort mer tilgjengelig. Tidligere flyttlei og trekklei kan gjenåpnes.

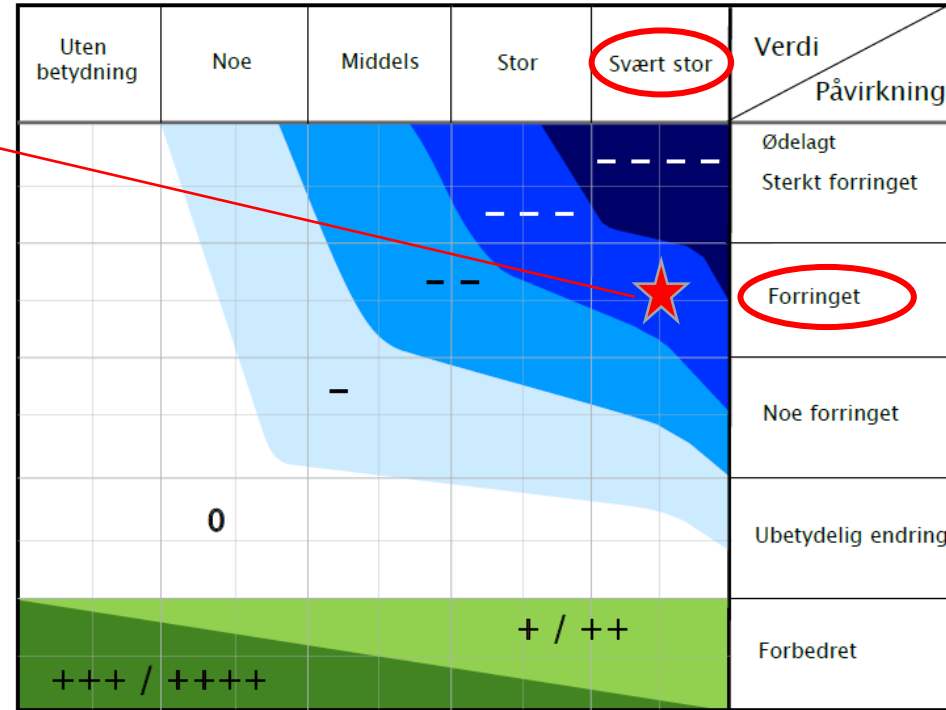
V712 – Vurdere konsekvens for delområde / alternativ

Delområder	Alt. 0	Alt. 1	Alt. 2
Delområde 1	0	(--)	(---)
Delområde 2	0	(--)	(---)
Delområde 3	0	(-)	(-)
Samlet vurdering			
Rangering			

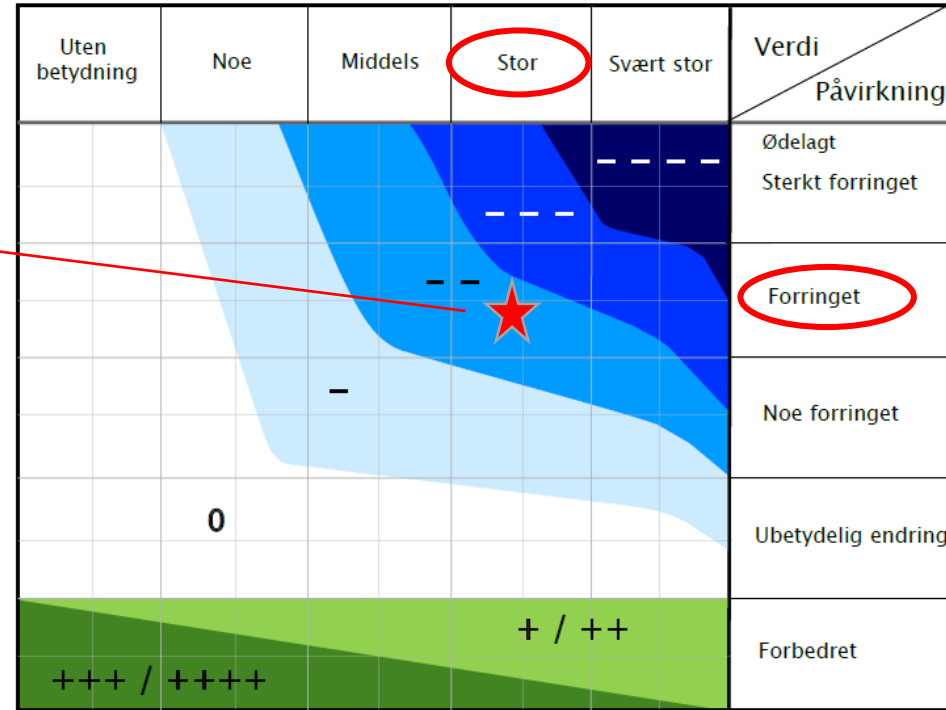
V712 – Vurdere konsekvens for delområde / alternativ

Delområder	Alt. 0	Alt. 1	Alt. 2
Delområde 1	0	(--)	(---)
Delområde 2	0	(--)	(---)
Delområde 3	0	(-)	(-)
Samlet vurdering			
Rangering			

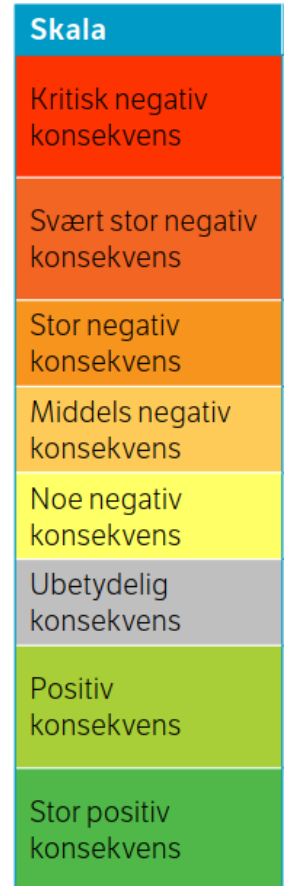
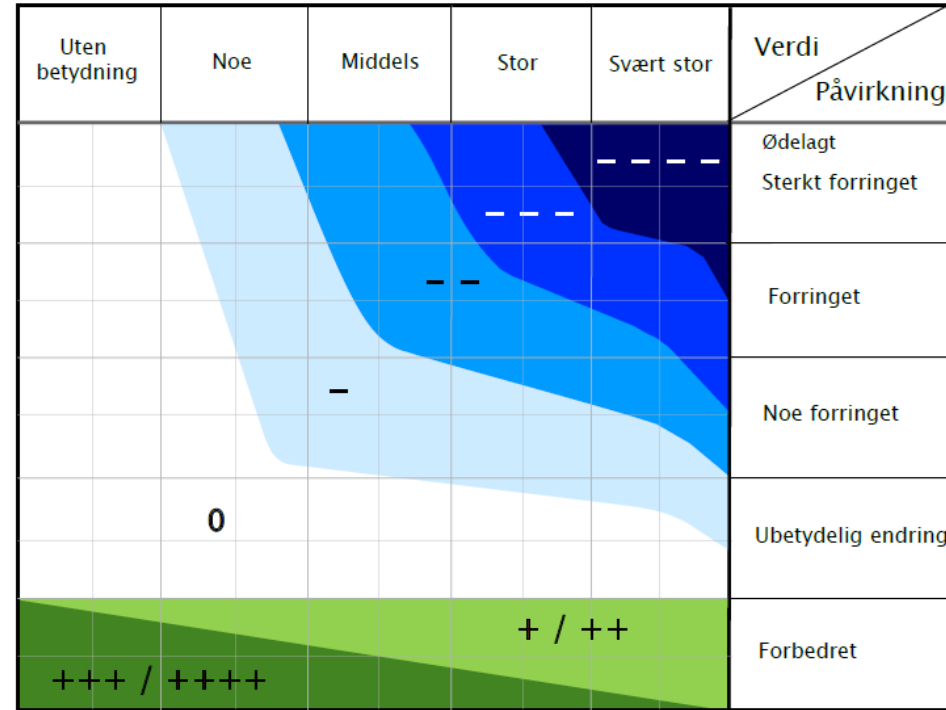
V712 – Vurdere konsekvens for delområde / alternativ

Delområder	Alt. 0	Alt. 1	Alt. 2
Delområde 1	0	(--)	(---)
Delområde 2	0	(--)	(---)
Delområde 3	0	(-)	(-)
Samlet vurdering			
Rangering			

V712 – Vurdere konsekvens for delområde / alternativ

Delområder	Alt. 0	Alt. 1	Alt. 2
Delområde 1	0	(--)	(---)
Delområde 2	0	(--)	(---)
Delområde 3	0	(-)	(-)
Samlet vurdering	Ubetydelig konsekvens	Middels negativ konsekvens	Stor negativ konsekvens
Rangering			

Behov for å oppdatere metodikken?

	Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
Flyttlei, trekklei og anlegg		Gjerder og anlegg ikke i bruk	Mindre brukte trekkleier Mindre viktige gjerder og anlegg	Alternative flyttleier Trekkleier Gjerder og anlegg med alternativ	Aktive flyttleier Gjerder og anlegg uten alternativ
Beiteområder og kalvingsområde			Mindre viktige beiteområder	Særlig viktige beiteområder	Kalvingsområder Beiteareal som er minimumsfaktor

«Særverdiområder omfatter flyttlei, **brunstland**, kalvingsland, sentrale luftingsområder, samt områder i og ved anlegg til merking, skilling og slakting» (Landbruks- og matdepartementet 2021)

Behov for å oppdatere KU-metodikken for reindrift?

V712 – Tabell for påvirkning reindrift

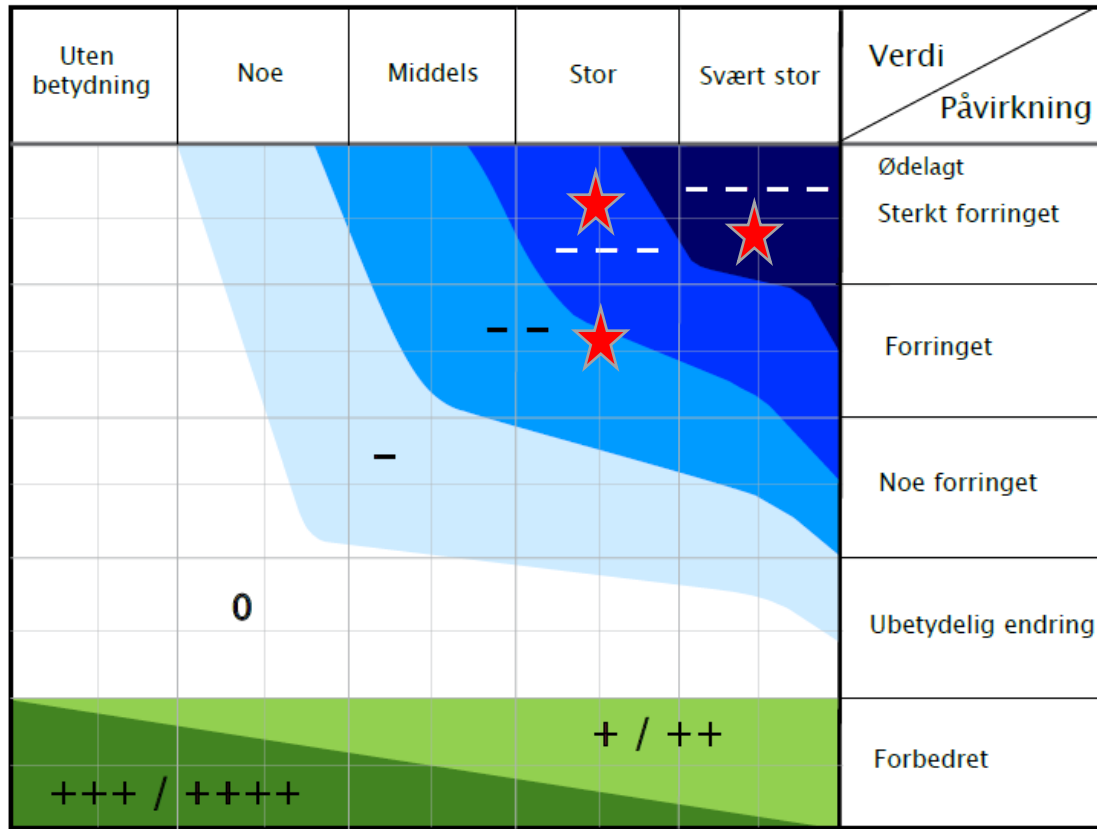
Ødelagt/ sterkt forringet	Foringet	Noe forringet	Ubetydelig endring	Forbedret
Stenging av flyttlei. Inngrep i kalvingsområder som gjør disse ubrukelige. Inngrepet avskjærer eksisterende beiteområder for framtidig bruk.	Mindre inngrep i kalvingsområder som tilnærmet kan brukes som før. Betydelig arealbeslag eller tap av beite. Sperring av trekklei med få alternativer trekkmuligheter.	Arealbeslag eller tap av beite i noe omfang. Sperring av trekklei med flere alternativer trekkmuligheter.	Ingen eller minimal andel av beiteområde blir berørt.	Nye / tidligere beiteområder blir gjort mer tilgjengelig. Tidligere flyttlei og trekklei kan gjenåpnes.

Behov for å oppdatere KU-metodikken for reindrift?

M1941 – Tabell for påvirkning naturmangfold

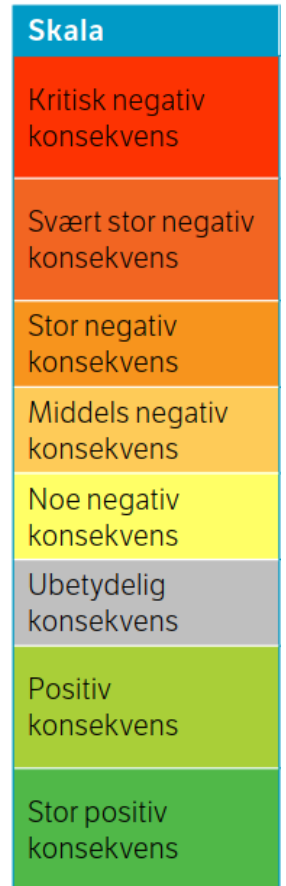
Ødelagt/ sterkt forringet	Foringet	Noe forringet	Ubetydelig endring	Forbedret
<p>Splitter opp og/eller forringer arealer slik at funksjoner brytes. Blokkerer trekk/vandring hvor det ikke er alternativer. Virkningenes varighet: Varig forringelse av høy alvorlighetsgrad. Eventuelt med lang/svært lang restaureringstid (>25 år).</p>	<p>Splitter opp og/eller forringer arealer slik at funksjoner reduseres. Svekker trekk/vandringsmulighet, eventuelt blokkerer trekk/ vandringsmulighet der alternativer finnes. Virkningenes varighet: Varig forringelse av middels alvorlighetsgrad, eventuelt mer alvorlig miljøskade med middels restaureringstid (>10 år).</p>	<p>Splitter sammenhenger/ reduserer funksjoner, men vesentlige funksjoner opprettholdes i stor grad. Mindre alvorlig svekking av trekk/ vandringsmulighet og flere alternative trekk finnes. Virkningenes varighet: Varig forringelse av mindre alvorlig art, eventuelt mer alvorlig miljøskade med kort restaureringstid (1-10 år).</p>	<p>Ingen eller uvesentlig virkning på kort eller lang sikt.</p>	<p>Gjenoppretter eller skaper nye trekk/ vandringsmuligheter mellom leveområder/biotoper (også vassdrag). Viktige biologiske funksjoner styrkes.</p>

V712 vs. M1941 – Trekklei

* Stengt trekklei *

- V712
 - Stor verdi + forringet
= (- -) / (- - -)
- M1941
 - Stor verdi + sterkt forringet/ødelagt
= (- - -) / (- - - -)
- Justert verdivurdering
 - Svært stor verdi + sterkt forringet/ødelagt
= (- - - -)

Revisjon av KU-metodikken for reindrift

- Landbruks- og matdepartementet / Landbruksdirektoratet ta eierskap til metodikken – som Miljødirektoratet
- Evaluere tabeller for å vurdere verdi og påvirkning
- Metodikk for å vurderer og vekte samlet belastning
- Implementere krav til kunnskapsgrunnlaget, avklaringer om reindriftsretten mv. fra LMD-veileder
- Involvere alle aktører som har en rolle i utredningsarbeidet

Forvaltningen

LMD, LDIR,
Sametinget, SF,
mv

Tiltakshaver

??

Reindriften

NRL, distrikter,
rådgivertjenesten,
mv

Utredere

Utredere, forskere,
mv

SWECO

